

بحران بزرگ

جکین فارل

ترجمه مهدی حقیقت خواه

این کتاب ترجمه‌ای است از:

The Great Depression

Jacqueline Farrell

Lucent Books, 1996

انتشارات ققنوس

تهران، خیابان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری،

شماره ۱۱۱، تلفن ۴۰۸۶۴۰۶۶

***

جک‌لین فارل

بحران بزرگ

ترجمه مهدی حقیقت‌خواه

چاپ اول

۱۵۰۰ نسخه

۱۳۹۲

چاپ شمشاد

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۲۷۸ - ۰۵۵ - ۳

ISBN: 978 - 600 - 278 - 055 - 3

www.qoqnoos.ir

Printed in Iran

۷۵۰۰ تومان

Farrell, Jacqueline

- سرشناسه: فارل، جکلین، ۱۹۵۱-م.
عنوان و نام پدیدآور: بحران بزرگ/ جکلین فارل؛ ترجمه مهدی حقیقت خواه.
مشخصات نشر: تهران: ققنوس، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری: ۱۱۹ ص: مصور.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۷۸-۰۵۵-۳
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: عنوان اصلی: The Great Depression.
یادداشت: کتابنامه.
موضوع: نیودیل، ۱۹۳۳-۱۹۳۹ م.
موضوع: رکود اقتصادی - ۱۹۲۹ م. - ایالات متحده
موضوع: رکود اقتصادی - ۱۹۲۹ م.
موضوع: ایالات متحده - تاریخ - ۱۹۳۳-۱۹۴۵ م.
شناسه افزوده: حقیقت خواه، مهدی، ۱۳۲۶، .، مترجم
رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ ب ۳ ۲ ف/ ۸۰۶ E
رده بندی دیویی: ۹۷۳/۹۱۷
شماره کتاب شناسی ملی: ۳۰۷۴۲۳۳

فهرست

۶	رویدادهای مهم در تاریخ «بحران بزرگ»
۹	پیشگفتار: ما فقیر بودیم
۱۳	۱. ریشه‌های بحران
۲۵	۲. هوور و روزولت
۳۹	۳. صد روز نخست
۵۵	۴. «اقدام جدید» در کشتزار و شهر
۷۵	۵. بحث بین بازیابی و اصلاح
۸۵	۶. بحران جهان‌گستر
۱۰۱	۷. میراث بحران
۱۰۷	یادداشت‌ها
۱۱	برای مطالعه بیشتر
۱۱۲	آثار مرجع
۱۱۷	نمایه

رویدادهای مهم در تاریخ «بحران بزرگ»

۱۹۳۱	۱۹۳۰	۱۹۲۹	۱۹۲۸	۱۹۲۷	۱۹۱۹
قانون عمده را به تصویب می‌رساند، که سرآغاز «اقدام جدید» است؛ همایش جهانی اقتصاد در لندن نمی‌تواند در مورد روش‌های همکاری بین‌المللی برای مبارزه با بحران جهانیگیر به توافق دست یابد. ۱۹۳۴ قانون اوراق بهادار و داد و ستد ارزی به معاملات وال‌استریت نظم می‌بخشد؛ اکثریت‌یابی دموکرات‌ها در کنگره و دولت‌های ایالتی در انتخابات میان‌دوره‌ای به منزلهٔ اختیار تمهید سیاست‌های «اقدام جدید» تلقی می‌شود. ۱۹۳۵ «قانون ملی روابط کار» به کارگران حق سازمان‌یابی می‌دهد. قانون تأمین اجتماعی حقوق بازنشستگی سال‌خوردگان و حق بیمهٔ بی‌کاران را در نظر می‌گیرد؛ ایتالیا به اتیوپی حمله می‌کند؛ لویت مستمر ارتش به بحران اقتصادی ایتالیا پایان می‌دهد.	۱۹۳۱ درگیری نظامی بین ژاپن و چین آغاز می‌شود؛ افزایش هزینه‌های دفاعی و تدارکات جنگی عملاً ژاپن را از بحران اقتصادی گریبانگیر دیگر کشورهای صنعتی دور نگه می‌دارد؛ هوور «مؤسسهٔ بازسازی مالی» را تشکیل می‌دهد تا به بانک‌ها و بنگاه‌ها برای جلوگیری از ورشکستگیشان وام دهد. ۱۹۳۲ فرانکلین روزولت به ریاست جمهوری ایالات متحده انتخاب می‌شود. ۱۹۳۳ آدولف هیتلر صدراعظم آلمان می‌شود و برنامهٔ چهارسالهٔ بهبود اقتصادی خود را به اجرا می‌گذارد؛ روزولت بانک‌ها را در سرتاسر کشور بسته اعلام می‌کند تا معلوم شود کدام یک توانایی پرداخت بدهی‌های خود را دارد تا بازگشایی شود؛ روزولت نخستین گفتگوی رادیویی خودمانی خود را با مردم آمریکا انجام می‌دهد؛ اجلاس یک‌صدروزهٔ کنگره پانزده	۱۹۲۷ برخی از بانک‌های آمریکایی به سبب سرمایه‌گذاری‌های بد و بهای پایین محصولات کشاورزی ورشکست می‌شوند. ۱۹۲۸ هربرت هوور، طرفدار فردگرایی شدید، به ریاست جمهوری ایالات متحده انتخاب می‌شود. ۱۹۲۹ بازار سهام آمریکا در ماه اکتبر سقوط می‌کند و میلیون‌ها سهامدار دچار ورشکستگی می‌شوند. ۱۹۳۰ قانون گمرکی هوولی-اسموت عوارض واردات مجموعهٔ گوناگونی از محصولات صنعتی و مواد خام را بالا می‌برد.	پیمان ورسای به جنگ جهانی اول پایان می‌دهد؛ اعلام کشورهای شکست‌خورده به پرداخت کامل خسارت و غرامت جنگی از شرایط این پیمان است.		

۱۹۳۹

۱۹۳۷

۱۹۳۶

۱۹۳۵

۱۹۳۴

۱۹۳۳

۱۹۳۲

۱۹۳۹

آلمان به چکسلواکی حمله می‌کند، و در نتیجه افزایش هزینه‌های دفاعی و تقویت نیروهای مسلح بریتانیای کبیر، فرانسه، و ایالات متحده، بحران بزرگ دهه ۱۹۳۰ پایان می‌یابد.

۱۹۳۷-۱۹۳۸ آغاز می‌شود، و نرخ

بی‌کاری کارگران آمریکایی به ۲۰ درصد می‌رسد؛ کنگره لایحه اصلاحی دیوان عالی را رد و تأکید می‌کند که قانون اساسی باید اصل راهنمای دولت باقی بماند.

۱۹۳۶

دومین برنامه چهارساله آلمان بر هزینه‌های دفاعی و تقویت نیروهای مسلح متمرکز می‌شود.

۱۹۳۷

فرانکلین روزولت دوره دوم ریاست جمهوری خود را آغاز می‌کند؛ رکود

www.ketab.ir

پیشگفتار

ما فقیر بودیم

در زمستان ۱۹۳۲، پرطرفدارترین ترانه‌ای که از رادیوهای آمریکا پخش می‌شد «برادر می‌شود یک ده سنتی به من بدهی؟» بود. این

ترانه داستان مردی را بازگو می‌کرد که شغلش را از دست داده بود و حالا در خیابان گدایی می‌کرد. خیلی سعی کرده بود کاری پیدا کند، اما فایده‌ای نداشت. این آواز خشم او را از این‌که نمی‌توانست به کشورش خدمت کند بازگو می‌کرد:

زمانی راه‌آهن می‌ساختم،
راه‌اندازی‌اش می‌کردم
تا با زمان مسابقه بدهد.
زمانی راه‌آهن می‌ساختم،
حالا کار تمام شده.
برادر می‌شود یک ده سنتی به
من بدهی؟^(۱)

این ترانه بدین سبب پرطرفدار بود که وضع اسفناک میلیون‌ها نفر را نشان می‌داد. سه سال بود که آمریکا در «بحران بزرگ» به سر

یک مرد بی‌کار در دوران «بحران بزرگ» برای این‌که پول کافی برای تأمین نیازهای زندگی‌اش درآورد کنار خیابان سیب می‌فروشد «بی‌کارم. سیب بخرید - دانه‌ای پنج سنت».

سرود بحران

در روزگار سخت: تاریخ شفاهی بحران بزرگ تألیف استودز یرکیل، ای. وای. هارپرگ در باره نگارش ترانه «برادر می شود یک ده سنتی به من بدهی؟» سخن می گوید.

«در آن زمان از جلوی هر ساختمانی که رد می شدی، آدم فقیری با این پرسش همیشگی سُرِ راهت سبز می شد: 'می شود یک ده سنتی به من بدهی؟'... فکر کردم این جمله می تواند عنوان زیبایی باشد، اگر بتوانم آن را طوری از آب دریاورم که از راه ترانه به مردم بگویم این فقط مردی نیست که یک سکه ده سنتی طلب می کند، این مردی است که می گوید: من راه آهن را ساختم. من آن برج را ساختم. من برای شما جنگیدم. ... چه بر سر همه آن ثروتی آمده که من به وجود آوردم؟»

می برد. بحران های اقتصادی در ایالات متحده موضوع تازه ای نبود. پیش از آن، در دهه های

۱۸۳۰، ۱۸۷۰ و ۱۸۹۰، سال های

وجود داشت که بهای کالاها

سقوط می کرد، بی کاری افزایش

می یافت، دستمزدها کاهش پیدا

می کرد، و تولید پایین می آمد. این

رویدادها، همانند خشکسالی یا

طوفان، جزو بلاهای طبیعی به

حساب می آمدند و هیچ کس قادر

نبود علت آن ها را توضیح دهد.

دولت و صنعت هر دو بر این

اعتقاد بودند که این بحران ها

سرانجام دوره خود را طی می کنند

و زمان بهبود فرا می رسد. و بهبود

اقتصادی همیشه فرا رسیده بود.

اما بحران دهه ۱۹۳۰ شدیدتر از

بحران های پیشین بود و این بار ده

سال به درازا کشید.

دوروتسی لانگ، عکاس عصر «بحران»، در این تصویر به یادماندنی سال ۱۹۳۶، درماندگی یک خانواده فقیر و آواره را نشان داده است.

برخی بی‌کاران که از خانه و آپارتمان‌شان رانده شده بودند، از مقوا و تخته پاره برای خودشان سرپناه درست کردند. این محله‌های آلونک‌ها، که هوورویل نامیده می‌شدند، در حاشیه شهرها برآوردند.

پس از رونق دهه ۱۹۲۰، زمانی که کارخانه‌ها، فروشگاه‌ها، و معدن‌ها بسته شدند، اکثر آمریکایی‌ها تکان خوردند. کسانی که هیچ‌گاه طعم بی‌کاری را نچشیده بودند، ناگهان خود را گرفتار فقر دیدند و اصلاً نمی‌توانستند باور کنند که چنین وضعی برایشان پیش آمده است. پسر سیزده‌ساله یک کارگر کارخانه در گفتگو با مصاحبه‌گر «طرح تحقیقاتی نویسندگان فدرال» هنگامی که از احساس خود در باره بی‌کار شدن پدرش می‌گفت، درد دل بسیاری از مردم را بازگو می‌کرد.

ما واقعاً با مشکل روبرو بودیم. یک هفته تمام چیزی نداشتیم بخوریم جز سیب‌زمینی. یک بار هم برادرم به قصابی‌ها سر زد و از آن‌ها درخواست کرد برای سگش به او گوشت بدهند، در حالی که او اصلاً سگ نداشت. ما آن گوشت سگ را با سیب‌زمینی خورديم. من با شکم گرسنه به مدرسه می‌رفتم و به خانه که برمی‌گشتم اجاق خاموش بود. چراغ‌ها هم خاموش بود... یادم می‌آید یک شب توی رختخوابم دراز کشیده بودم و فکر می‌کردم، یکمرتبه متوجه چیزی شدم. ما فقیر بودیم. خدای من! چند هفته طول کشید تا بتوانم با این وضع کنار بیایم. خجالت می‌کشیدم به کسی نگاه کنم یا با کسی حرف بزنم.^(۲)

در سال ۱۹۳۲ تقریباً دوازده میلیون آمریکایی بی‌کار بودند. مدت بی‌کاری اکثر آن‌ها آن قدر به درازا کشیده بود که تمام پس‌اندازشان را خرج کرده بودند. سرانجام زمانی که نتوانستند اجاره یا قسط وام مسکن خود را بپردازند، خانه‌هایشان را نیز از دست دادند. بسیاری در آلودگی‌های مقوایی در محله‌هایی موسوم به هوورویل زندگی می‌کردند. در هر شهری جلوی مکان‌هایی که به تهیدستان نان و سوپ می‌دادند یا بیمارستان‌هایی که غذاهای پسمانده خود را توزیع می‌کردند، صف غذا تشکیل شد. هزاران مرد جوان و پسر بچه آواره شدند تا در جستجوی کارهای فصلی و موقتی پهنه کشور را زیر پا بگذارند. صدها هزار کودک از رفتن به مدرسه بازماندند، چون محله‌هایشان توان باز نگه داشتن مدارس را نداشتند.

سه سال گرسنگی و فقر امید چندانی برای آمریکایی‌ها باقی نگذاشت، بلکه پرسش‌های بسیاری فرارویشان قرار داد. سبب بحران اقتصادی چه بود؟ آیا زمانی که شهروندان نمی‌توانستند مشکل خودشان را حل کنند، نباید دولت قدم پیش می‌گذاشت و زندگی آن‌ها را تأمین می‌کرد؟ تلاش برای پاسخ به این پرسش‌ها رابطه بین دولت ایالات متحده و مردم آمریکا را تغییر داد.